

Situació Catalunya

Rafael Doménech | Economista en Cap, Economies Desenvolupades | 16 de juny de 2011

Principals missatges

- 1 El creixement global es recolza en les economies emergents. Els acords de les cimeres de març a Europa no han estat suficients per calmar els mercats i els diferencials es mantindran elevats. L'augment de la inflació (petroli) avança les pujades de tipus
- 2 A Espanya l'impuls reformador compensa parcialment els riscos a la baixa i afavorirà la intensitat de la recuperació. Cal assegurar el compliment dels objectius de dèficit, la recapitalització del sistema financer i una reforma important de la negociació col·lectiva. Les CCAA han de demostrar un compromís imperatiu amb els objectius fiscals
- 3 L'ajust de la demanda interna, liderada pel sector públic, farà que la suau recuperació de l'economia catalana depengui de la demanda externa i, especialment, del turisme
- 4 La innovació i l'educació i l'ús eficient dels seus rendiments, claus per aconseguir un major creixement futur

BBVA

RESEARCH

SITUACIÓ CATALUNYA / 16 de juny de 2011

Índex

Secció 1

Entorn internacional: recuperació, pertorbacions globals i vulnerabilitats

Secció 2

Perspectives de l'economia espanyola: continua la lenta recuperació

Secció 3

Economia catalana

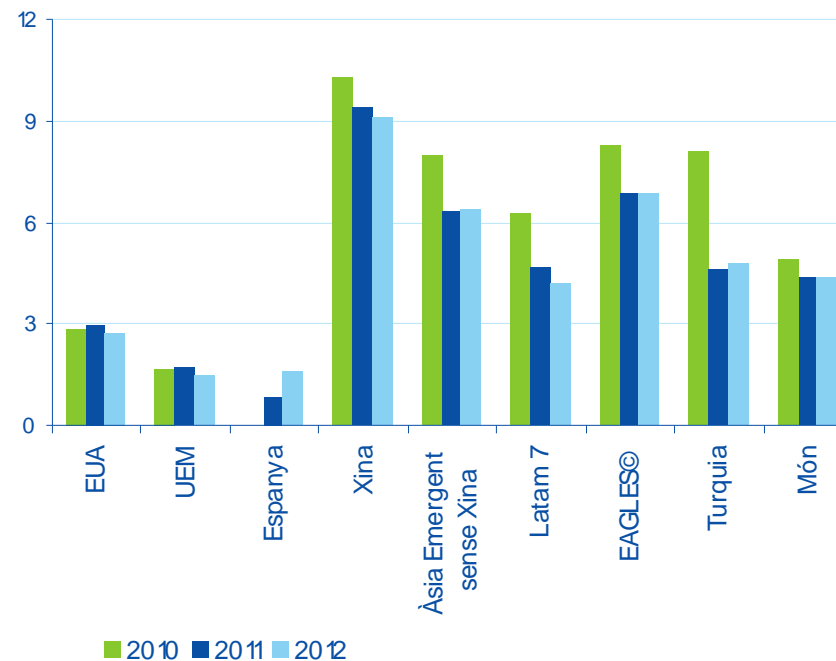
Secció 1: Entorn internacional

Previsions de creixement mundial

- L'economia mundial creixerà un 4,4% tant en 2011 com en 2012, impulsada per les economies emergents
- Els preus actuals del petroli només afectaran lleugerament el creixement mundial

Previsions de creixement (%)

Font: BBVA Research

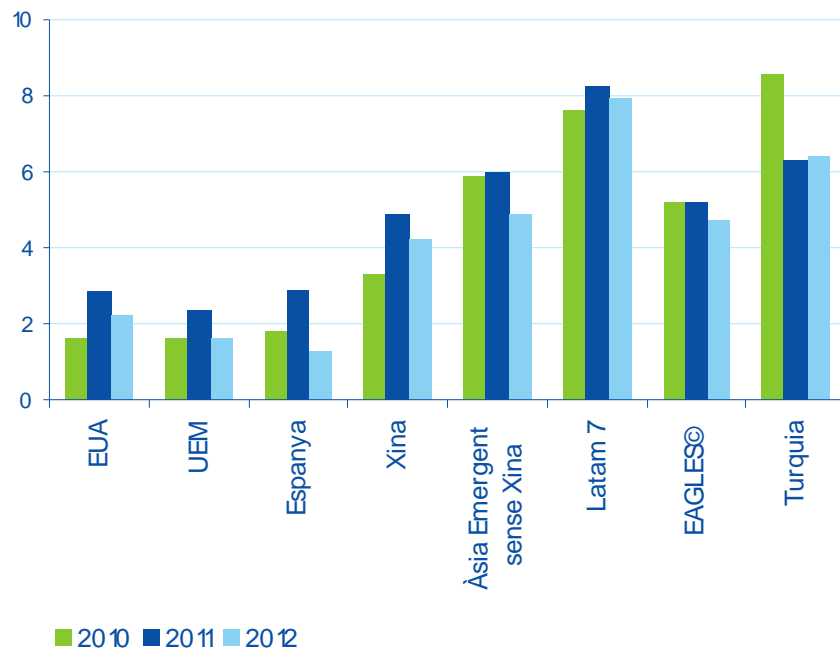

Secció 1: Entorn internacional

Inflació a l'alça i política monetària

Previsions d'inflació

Font: BBVA Research

Bancs Centrals

Avançament de pujades de tipus d'interès

Heterogeneïtat en la resposta: més lenta Fed que BCE

Tipus d'interès oficials

Font: BBVA Research, BCE i Fed

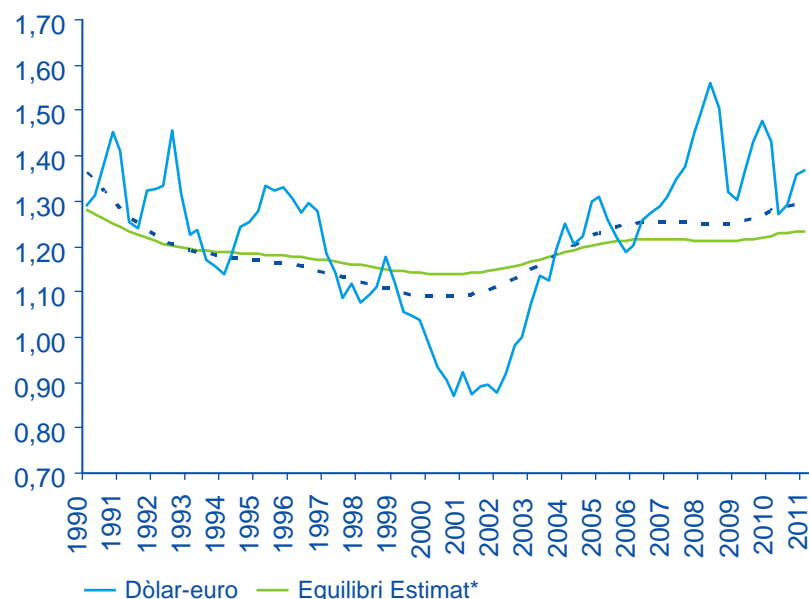
	BCE	Fed
Avui	1,25	0,25
Abril 2012	2,00	0,50

Secció 1: Entorn internacional

Un euro sobrevalorat front al dòlar

Tipus de canvi euro-dòlar

Fuente: BBVA Research

* La línia discontinuà és el promig simple del tipus de canvi d'equilibri assolit sobre models alternatius. La línia contínua és el promig simple de la paritat de poder de compra i la resta de models

Raons per esperar una sobrevaloració?

- Diferencials de tipus d'interès
- Desequilibri exterior a EUA
- Consolidació fiscal a EUA
- Rigidesa canviària del renminbi

La crisi a Europa pot revertir la sobrevaloració

Secció 1: Entorn internacional

Europa: continuen les tensions

Què es necessita per acabar amb la crisi de deute?

Millorar l'EFSF¹ i aprovar el fons permanent de rescat EFSM²

Flexibilitat limitada en la compra de bons. La major capacitat de préstec encara per aprovar en juny

Abordar els problemes de solvència

Les cimeres no han abordat el problema de solvència, posposant les solucions

Reformes per reforçar la vigilància macro

S'aprova el Pacte Euro Plus que, amb la reforma del PEC³, ajudarà a prevenir crisis futures

¹ European Financial Stability Facility

² European Financial Stabilisation Mechanism

³ Pacte d'Estabilitat i Creixement

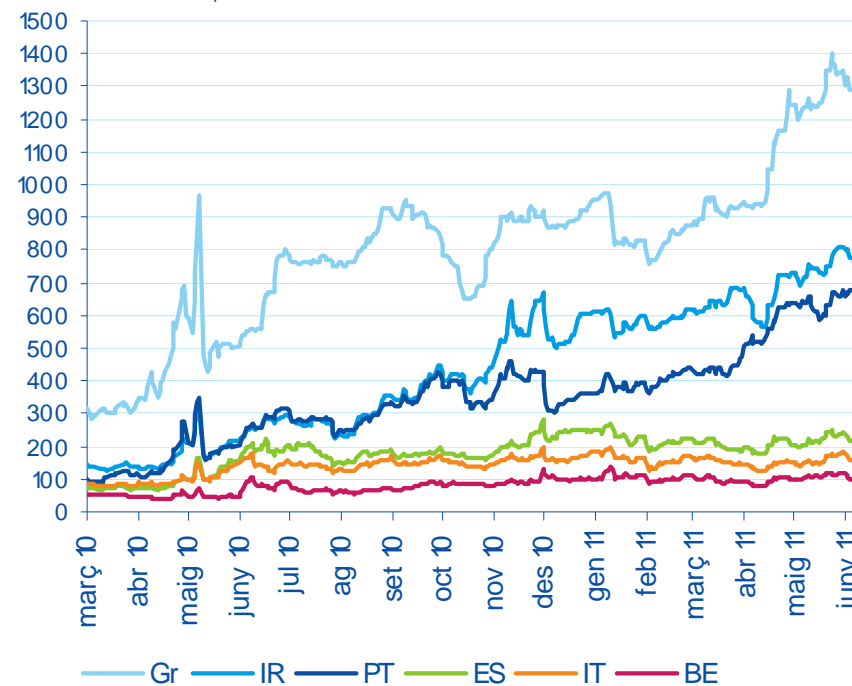
Secció 1: Entorn internacional

Europa: continuen les tensions

- Esgotament dels mercats davant les solucions parcials als possibles problemes de solvència
- Els diferencials en països perifèrics es mantindran elevats, especialment davant els temors a una reestructuració del deute grec

Diferencial del tipus d'interès a 10 anys amb Alemanya

Font: BBVA Research a partir de Datastream

Secció 1: Entorn internacional

Europa: continuen les tensions

- Malgrat tot, Espanya comparteix molts aspectes de preocupació amb els altres tres països perifèrics, respecte dels quals s'ha d'esforçar per allunyar-s'hi cada cop més

BBVA

RESEARCH

SITUACIÓ CATALUNYA / 16 de juny de 2011

Índex

Secció 1

Entorn internacional: recuperació, pertorbacions globals i vulnerabilitats

Secció 2

Perspectives de l'economia espanyola: continua la lenta recuperació

Secció 3

Economia catalana

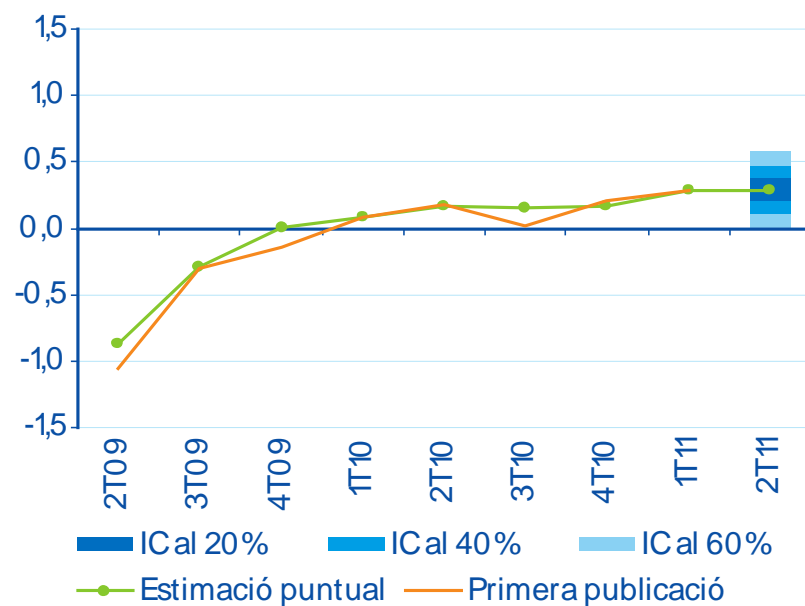
Secció 2: Perspectives de l'economia espanyola

Escenari macroeconòmic

Espanya: creixement observat del PIB i previsions del

Model MICA-BBVA (% t/t) Previsió Actual: 10 de juny de 2011

Font: BBVA Research

Previsions a curt termini

Les previsions es mantenen estables des del primer trimestre

Estimem que el 2T11 ha començat amb un creixement de 3 dècimes

Secció 2: Perspectives de l'economia espanyola

Escenari macroeconòmic

Espanya i UEM: previsions macroeconòmiques

Font: BBVA Research a partir d'organismes oficials

	2010		2011		2012	
	Espanya	UEM	Espanya	UEM	Espanya	UEM
(Taxes anuals, %)						
Consum llars	1,3	0,7	0,4	1,1	0,9	1,3
Consum AA.PP.	-0,7	0,7	-1,1	0,2	-0,3	0,1
FBCF	-7,5	-0,8	-3,8	1,8	2,4	2,7
Equip. i altres productes	1,9	3,4	2,6	3,2	4,9	3,2
Construcció	-11,1	-3,7	-7,7	-1,2	1,2	0,8
Habitatge	-16,5	-2,9	-7,5	-0,3	3,6	0,7
Demanda nacional (*)	-1,1	0,8	-0,9	1,1	1,0	1,3
Exportacions	10,3	10,6	10,6	7,1	6,2	5,0
Importacions	5,5	8,7	3,7	5,7	3,6	4,9
Saldo exterior (*)	1,0	0,9	1,7	0,7	0,6	0,2
PIB pm (% a/a)	-0,1	1,7	0,9	1,7	1,6	1,5
Pro-memòria						
PIB sense inversió en habitatge	0,9	1,9	1,3	1,8	1,5	1,5
PIB sense construcció	1,7	2,3	2,1	2,1	1,6	1,5
Ocupació total (EPA)	-2,3	-0,4	-0,7	0,5	0,8	0,8
Taxa d'atur (% Actius)	20,1	10,0	20,8	9,7	20,5	9,3
Saldo compte corrent (%PIB)	-4,5	-0,5	-2,9	0,0	-2,4	0,2
Saldo de les AA.PP. (% PIB)	-9,2	-6,0	-6,0	-4,4	-4,4	-3,7
IPC mitjana anual	1,8	1,6	2,9	2,7	1,3	1,6

(*) contribucions al creixement del PIB.

Secció 2: Perspectives de l'economia espanyola

Màxima rigorositat fiscal

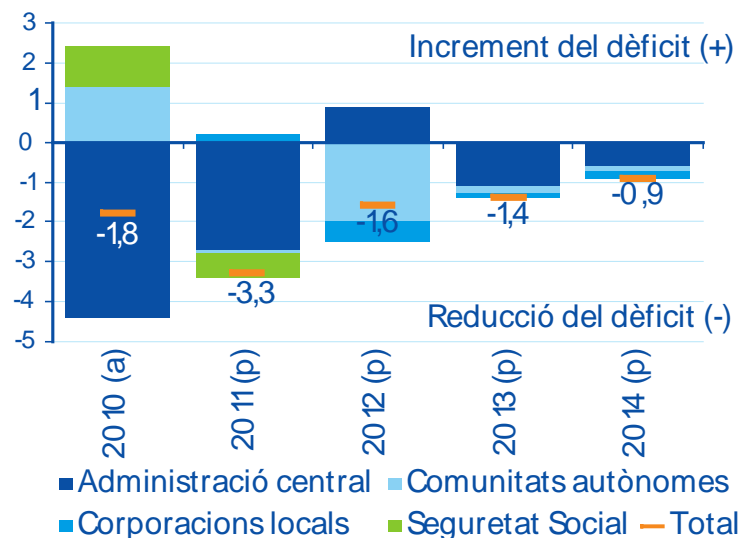
Assolir els objectius pressupostaris permetria disminuir la prima de risc significativament

- **L'objectiu és ambiciós:** el dèficit de les AAPP haurà de reduir-se en més de 6pp del PIB per arribar a l'objectiu del -3% del PIB en 2013
- **En 2011 recau en gran part en les CCAA:** les CCAA hauran de reduir el dèficit en 1,5 pp, realitzant en 2011 quasi el 90% de l'ajustament necessari per garantir l'acompliment de l'objectiu del -3% del PIB establert per a 2013

Contribució a l'ajustament *

(pp del PIB)

Font: BBVA Research a partir de MEH

Propostes

Transparència i pressupostos plurianuals per a totes les AAPP

Regles fiscals que limitin la despesa al creixement del PIB nominal de tendència

Consell Assessor Política Fiscal dependent del Parlament

Secció 2: Perspectives de l'economia espanyola

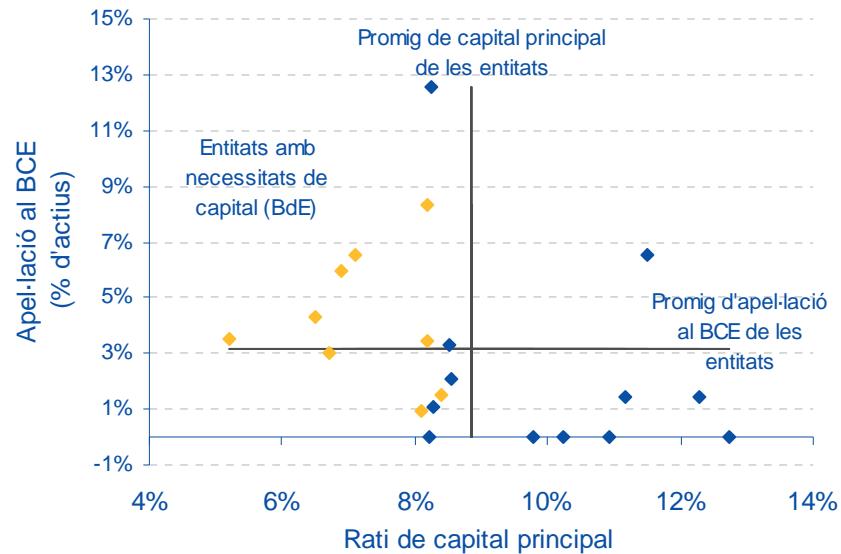
Reestructuració financera

Les necessitats de capital són acotades (3-5% PIB) i estan concentrades en un número reduït d'entitats (un terç dels actius del sistema)

Entitats espanyoles: rati de capital principal i apel·lació al BCE (desembre 2010)

(% del PIB)

Font: BBVA Research a partir de dades de BdE, CECA i fonts individuals

* Incorporades 21 entitats del sistema financer espanyol.

Font: BBVA Research a partir de dades de BdE, CECA i fonts individuals

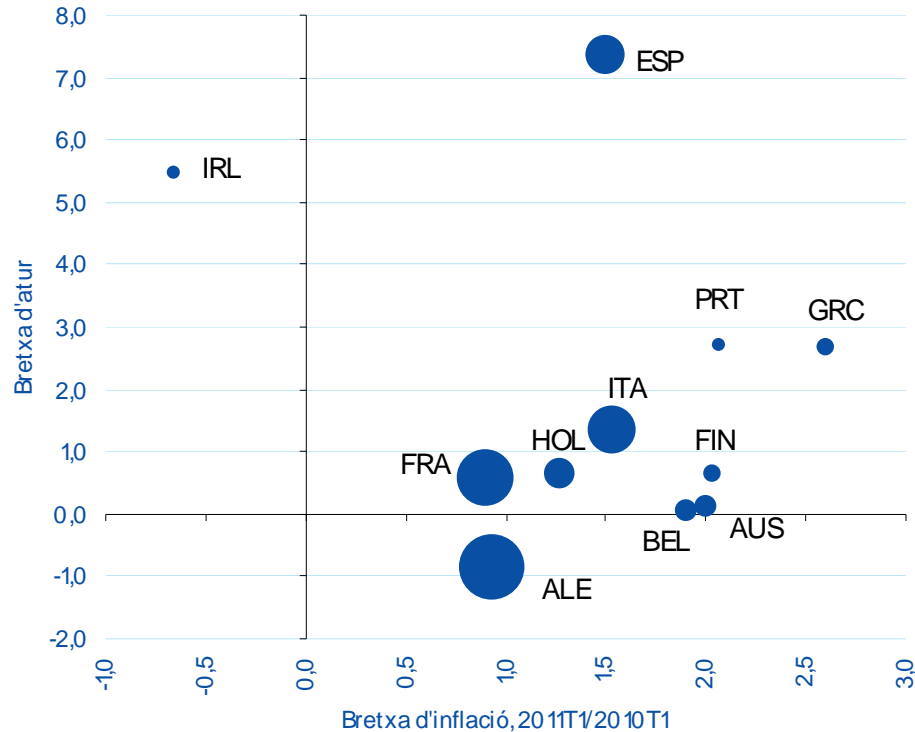
Ha de produir-se el més aviat possible l'entrada de capital privat per aconseguir una resolució ràpida i definitiva en aquelles entitats que ho requereixin

L'objectiu de la reestructuració ha de ser un sistema financer compost d'entitats solvents, eficients i competitives sotmeses a la disciplina de mercat

Secció 2: Perspectives de l'economia espanyola

Mercat laboral

Desviacions de la inflació subjacent respecte de l'objectiu i de l'atur respecte de la taxa natural

Consideracions

Tímids avenços en la firma de convenis a nivell d'empresa

L'arbitratge no elimina l'ultra-activitat

Proposta encara restrictiva en termes de flexibilitat interna

La possibilitat de desvinculació del conveni en clàusules relatives als salaris encara és complexa

L'efectivitat de la reforma dependrà de la bona voluntat de les parts

Secció 2: Perspectives de l'economia espanyola

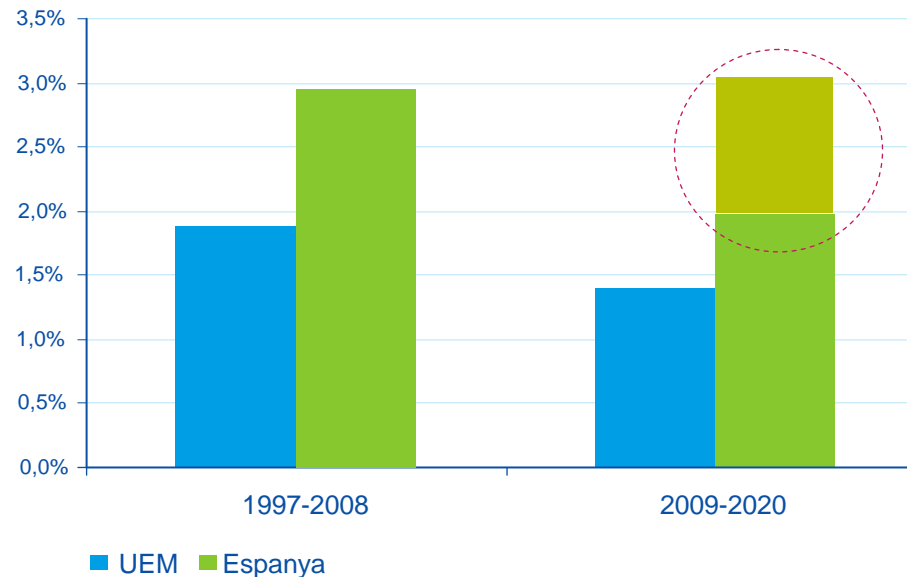
Perspectives

L'adopció de reformes estructurals ha contribuït a millorar la percepció dels mercats sobre la situació de l'economia espanyola ...

Però necessitem avançar en els ajustos i reformes amb més rapidesa i ambició

Espanya vs. UEM: PIB potencial
(% a/a)

Font: BBVA Research

BBVA

RESEARCH

SITUACIÓ CATALUNYA / 16 de juny de 2011

Índex

Secció 1

Entorn internacional: recuperació, pertorbacions globals i vulnerabilitats

Secció 2

Perspectives de l'economia espanyola: continua la lenta recuperació

Secció 3

Economia catalana

Secció 3: Economia catalana

Escenari de creixement regional

A nivell regional continuaran observant-se divergències significatives tant en creixement com en ocupació

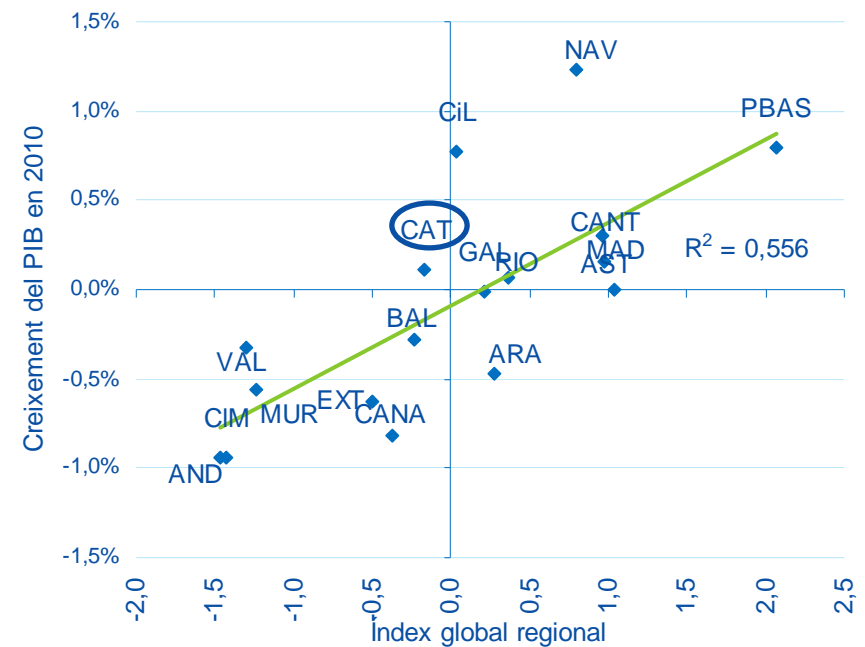
Factors de risc diferenciadors entre Comunitats Autònomes

Font: BBVA Research

	Excés oferta habitatge	Deute privat	Atur	Deute CCAA	Consolidació pública	Obertura exterior
País Basc	✓		✓		✓	
Astúries		✓				
Cantàbria	✓		✓			
Madrid					✓	
Navarra			✓		✓	✓
Aragó						•
La Rioja						
Galícia						
C. i Lleó		✓				
Balears		•		•		✓
Catalunya				•		✓
Extremadura		✓			•	•
Canàries			•			•
Múrcia	•	•	•			
C. la Manxa	•			•	•	•
València				•		

Índex global de factors de risc i previsions de creixement en 2010

Font: BBVA Research i INE

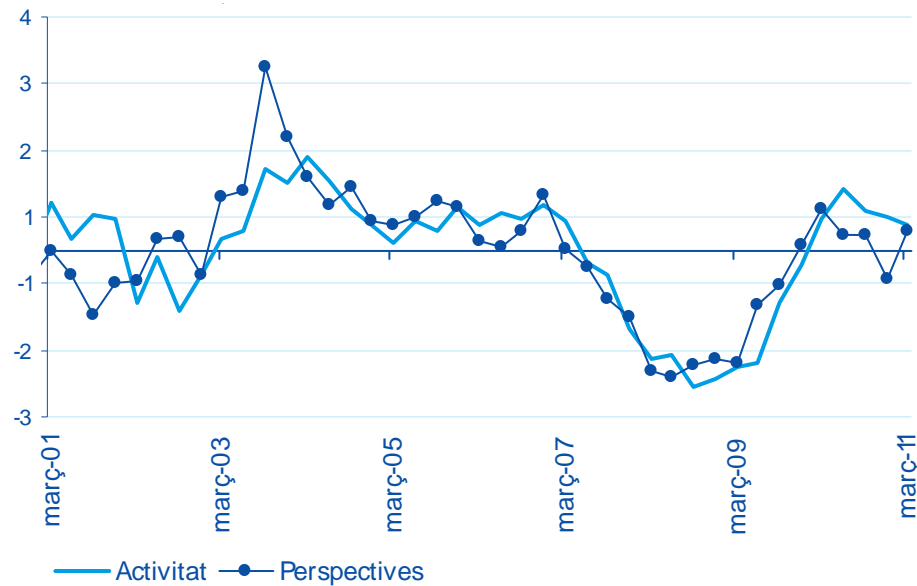

Secció 3: Economia catalana

Activitat i perspectives

Activitat econòmica i perspectives per al proper trimestre

Font: Enquesta sobre Activitat Econòmica BBVA Research

* Desviacions normalitzades respecte del promig històric, sèrie desestacionalitzada

Enquesta BBVA

Els indicadors sobre l'economia catalana mostren dubtes sobre la solidesa de la recuperació

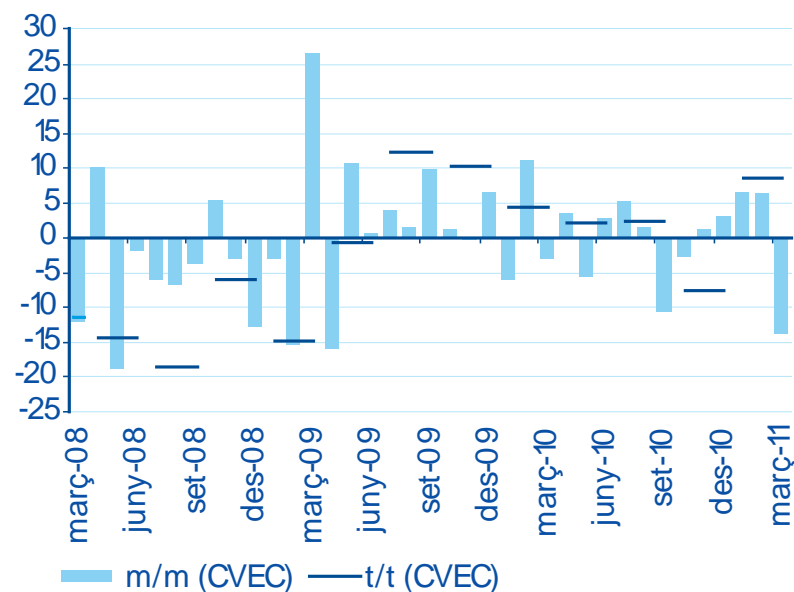
Secció 3: Economia catalana

Mercat immobiliari

Catalunya: compravenda d'habitatges

(dades desestacionalitzades i corregides d'efectes de calendari)

Font: BBVA Research a partir de MFOM

Compravenda d'habitatges

El mercat immobiliari, després dels canvis ocasionats per la fiscalitat (IVA i eliminació de la deducció per compra d'habitatge en l'IRPF) retorna a ritmes dèbils de creixement

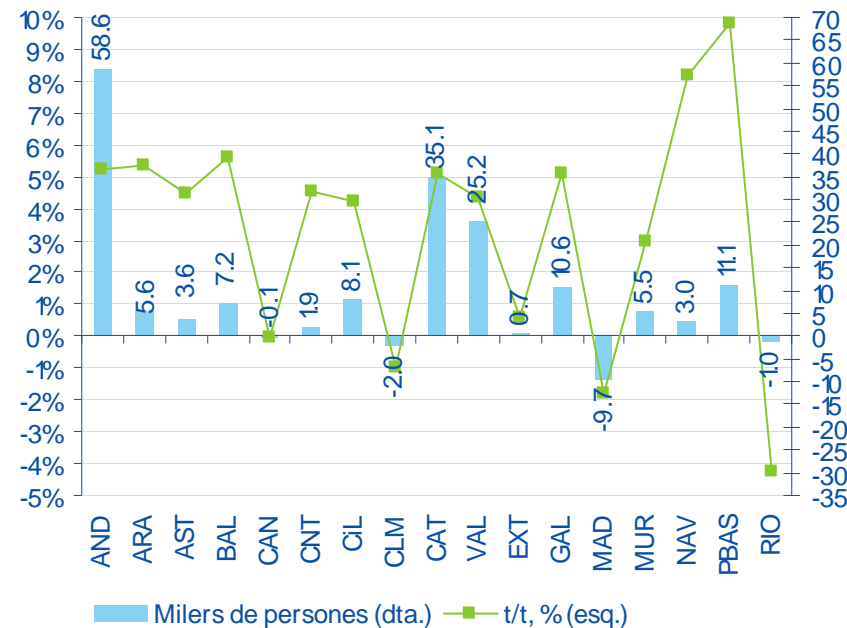
Secció 3: Economia catalana

Mercat laboral

L'activitat econòmica encara és incapaç de generar ocupació neta i l'ajustament del mercat laboral continua sent intens. Els primers senyals positius en termes de creació d'ocupació podrien arribar a finals de 2011, però fins 2012 no es començarà a reduir lleugerament la taxa d'atur

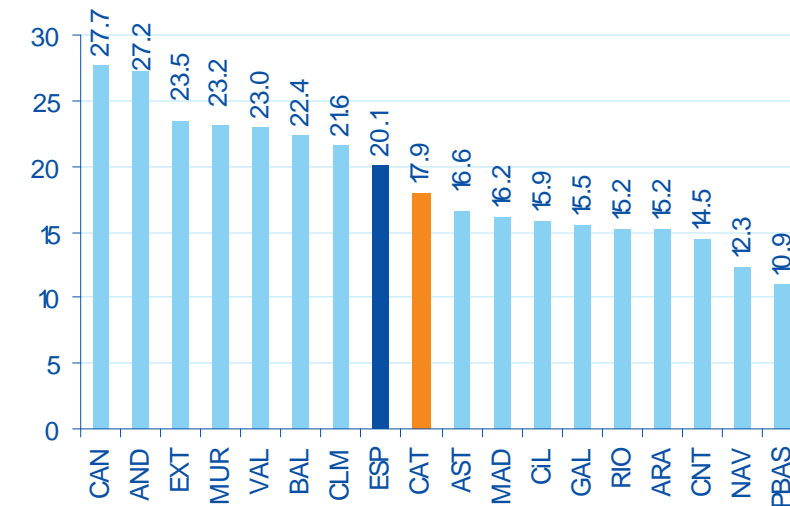
Canvi en l'atur CVEC en el trimestre

Font: BBVA Research a partir d'INE

Taxa d'atur per CCAA (1T10, % població activa)

Font: BBVA Research a partir d'INE

Secció 3: Economia catalana

Turisme

El turisme, a l'espera de l'inici de la temporada alta, serà un dels motors de l'economia catalana aquest any, recolzat per la pèrdua d'atractiu dels competidors

Entrada de viatgers en el territori i despesa total (variació interanual, %)

Font: BBVA Research a partir d'INE i IET

	2009		2010		gen-abr 2011	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Entrada turistes (total)	-2,8	-7,1	12,4	6,4	5,0	5,4
Residents a Espanya	0,1	-4,5	8,0	2,6	-1,3	0,6
Estrangers	-6,4	-10,5	15,8	11,9	10,7	12,9
Despesa turística	-6,7	-7,2	9,8	2,0	2,2	8,7

Secció 3: Economia catalana

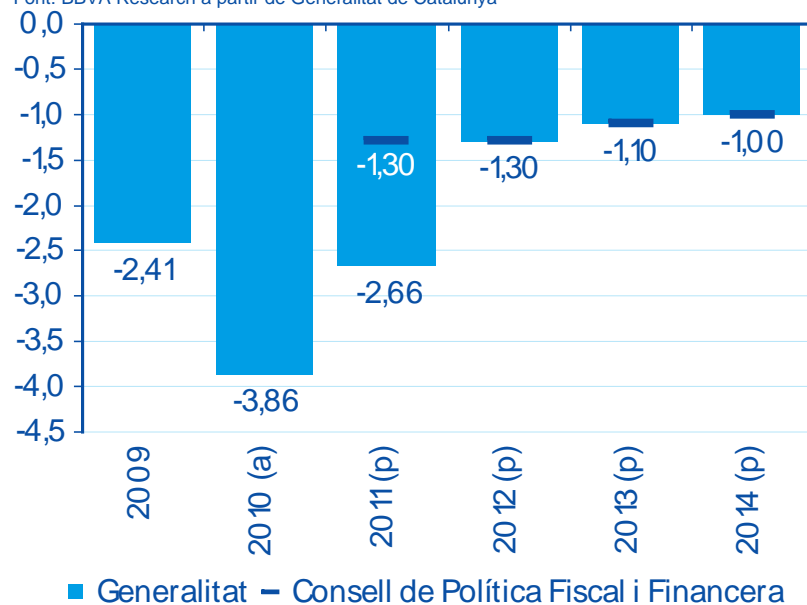
Sector públic

La contracció de la despesa pública s'estendrà als propers anys

L'incompliment dels objectius de dèficit el 2010 dirigeix l'atenció cap a la credibilitat i sostenibilitat dels comptes

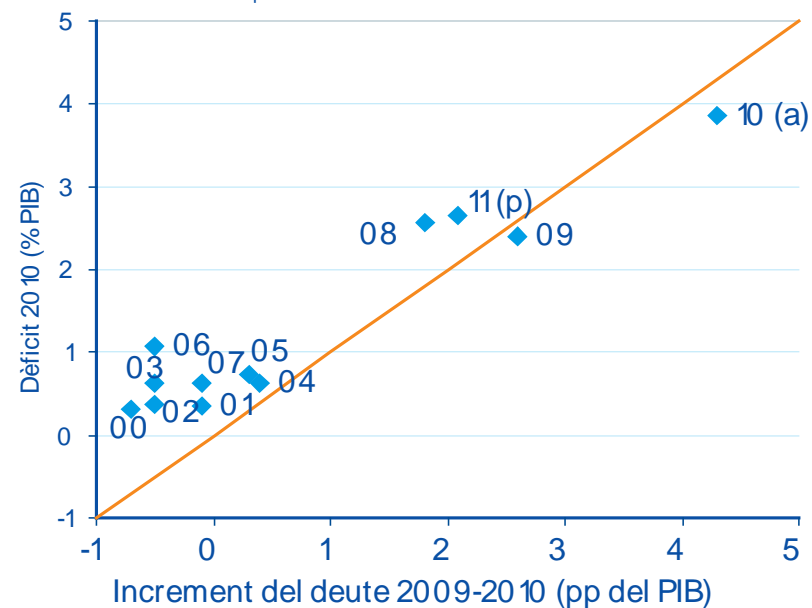
Generalitat de Catalunya: objectiu de dèficit (% del PIB)

Font: BBVA Research a partir de Generalitat de Catalunya

Catalunya: dèficit i increment del deute (% del PIB)

Font: BBVA Research a partir de MEH i BdE

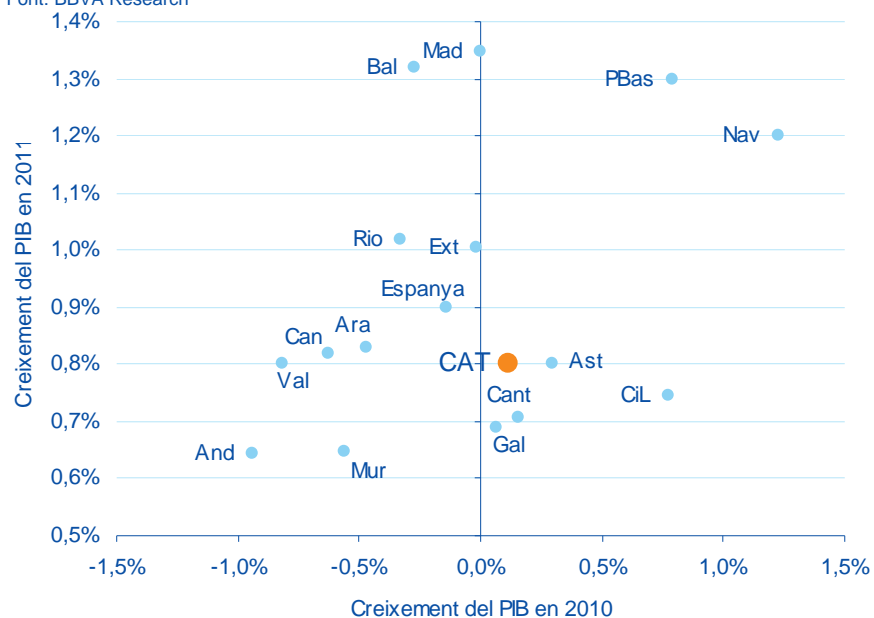
Secció 3: Economia catalana

Perspectives de creixement regional

En general, la dispersió disminuirà, però continuarà havent-hi heterogeneïtat entre regions

Creixement del PIB per CCAA

Font: BBVA Research

Previsions de creixement del PIB per CCAA

	2011
Madrid	1,3
Balears	1,3
País Basc	1,3
Navarra	1,2
Rioja (La)	1,0
Extremadura	1,0
Espanya	0,9
Aragó	0,8
València	0,8
Astúries	0,8
Canàries	0,8
Catalunya	0,8
Castella i Lleó	0,7
Cantàbria	0,7
Galícia	0,7
Múrcia	0,6
Andalusia	0,6
Castella-La Manxa	0,5

Font: BBVA Research

Data: 13 de juny de 2011

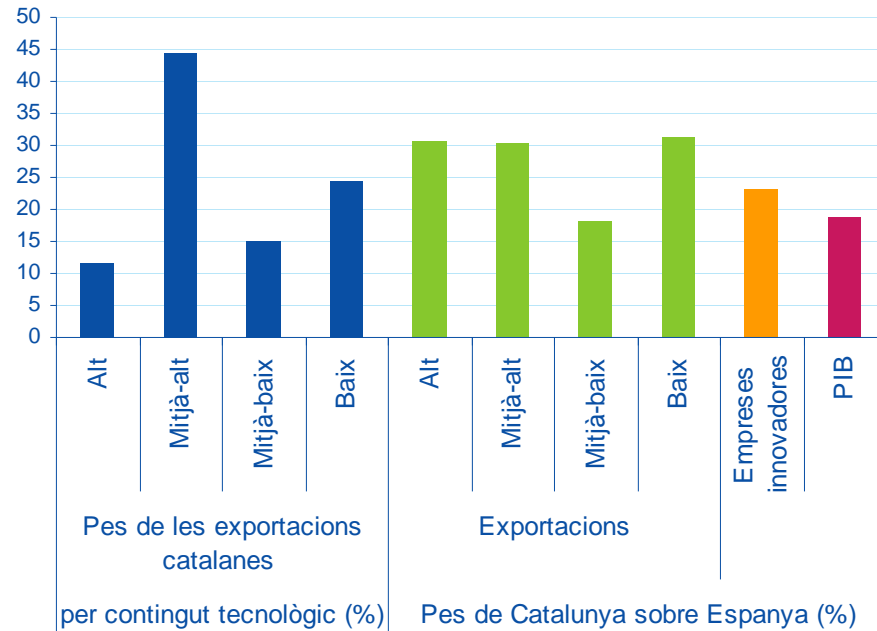

Secció 3: Economia catalana

El sector innovador

Exportacions tecnològiques, empreses innovadores i PIB

Font: BBVA Research a partir d'Idescat

Exportacions i empreses innovadores

Un bon punt de partida: exportacions esbiaixades cap a un nivell tecnològic elevat, amb un pes de les exportacions i de les empreses innovadores per sobre del seu pes relatiu en termes de PIB

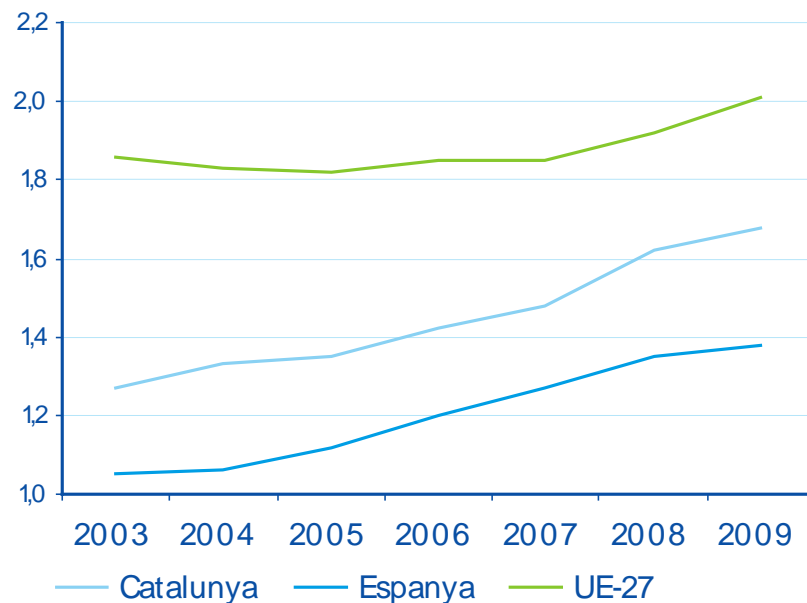
Secció 3: Economia catalana

El sector innovador

- Un bon punt de partida: un esforç de despesa superior a la mitjana espanyola, però insuficient per assolir la plena convergència amb la UE
- L'eficàcia del sistema, amb disminució del pes de les patents i del nombre d'empreses durant l'últim cicle expansiu, alerta sobre l'eficiència del sistema

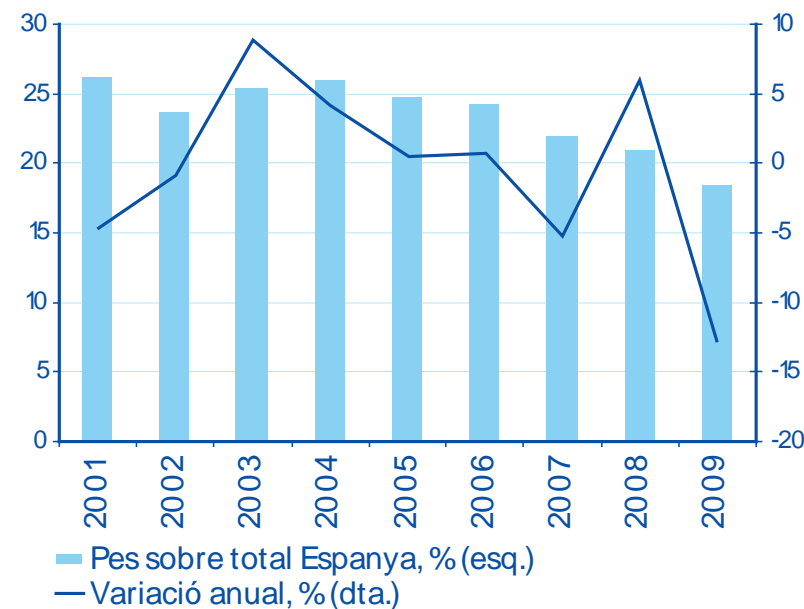
Despesa interior bruta en R+D (%del PIB)

Font: BBVA Research a partir d'IDESCAT

Catalunya: sol·licituds de patents

Font: BBVA Research a partir d'INE

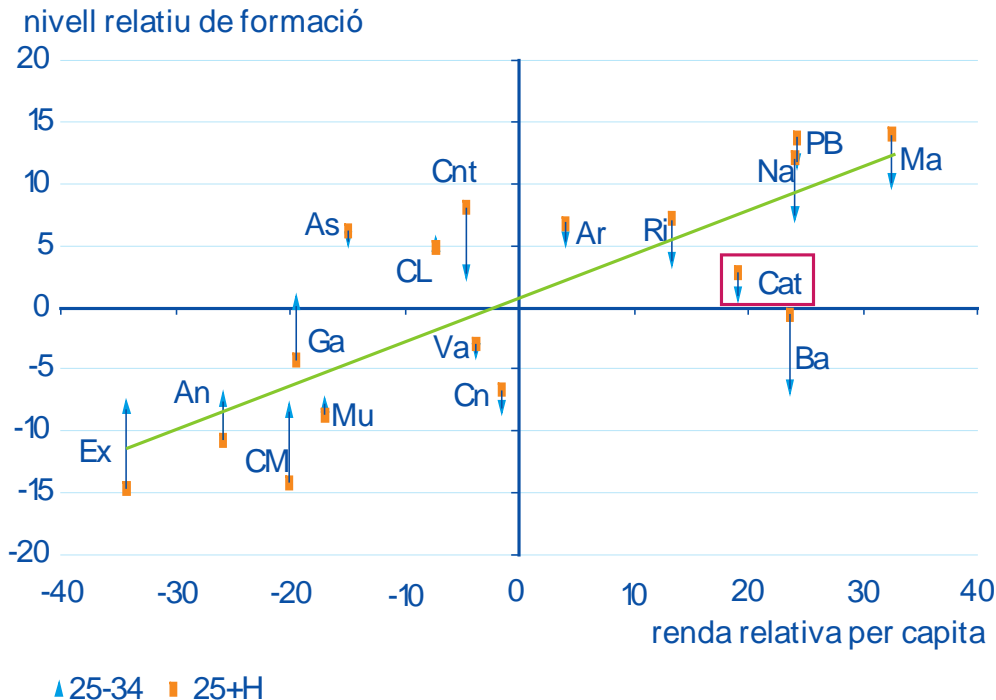

Secció 3: Economia catalana

Sistema educatiu regional

Nivell relatiu de formació en anys vs. nivell relatiu de renda per capita

Font: elaboració pròpia a partir del Cens 2001

Educació

Clara relació entre el nivell de renda i el nivell de formació: ($R^2=0,61$). Catalunya, per la seva composició sectorial, ha aconseguit mantenir un nivell de renda superior al que correspondria pel nivell relatiu formatiu de la població

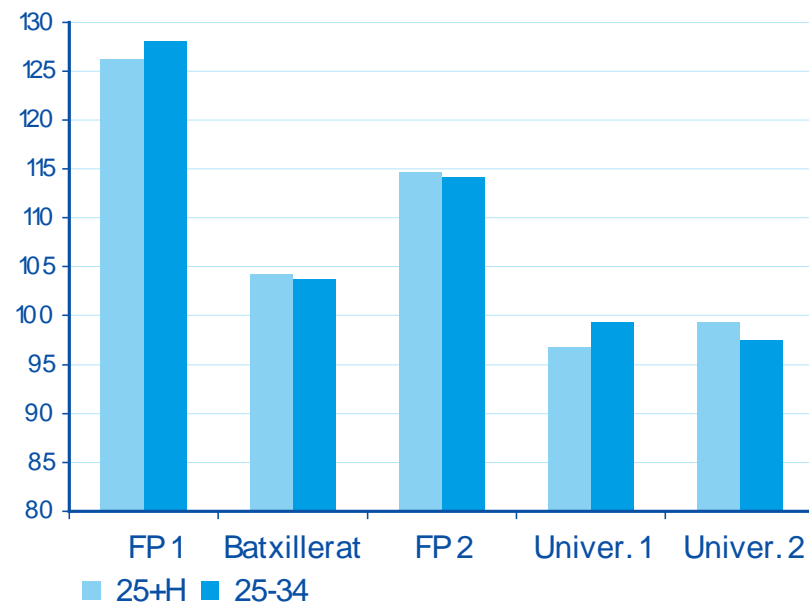
En joves, s'observen els esforços cap a la convergència en nivells educatius en relació al conjunt de l'Estat

Secció 3: Economia catalana

Sistema educatiu regional

Desglossament de la població catalana amb estudis post-obligatoris per nivell més alt assolit (100=promig nacional)

Font: elaboració pròpia a partir del Cens 2001

Educació

El lleuger avantatge de Catalunya en el nivell educatiu es recolza en nivells mitjos

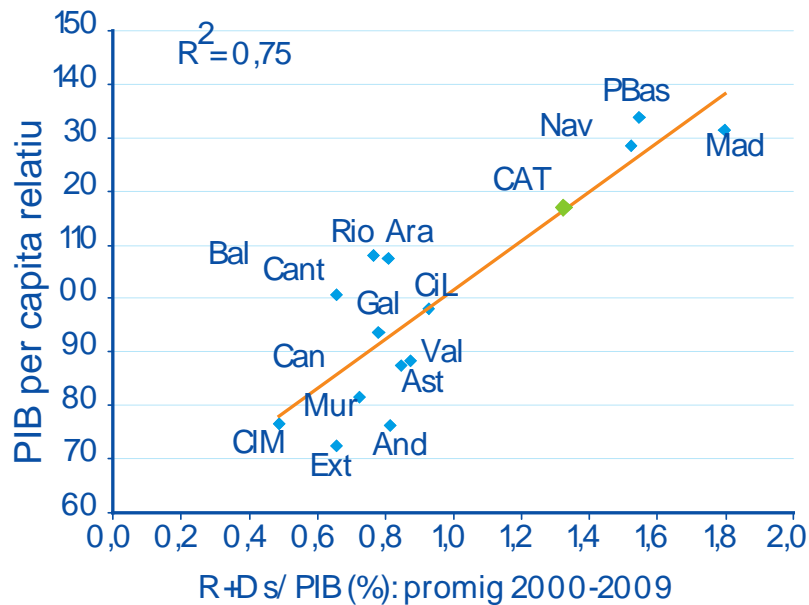
Secció 3: Economia catalana

Educació i innovació a Catalunya

Ambdós aspectes, determinants per a continuar amb l'avenç en PIB per capita

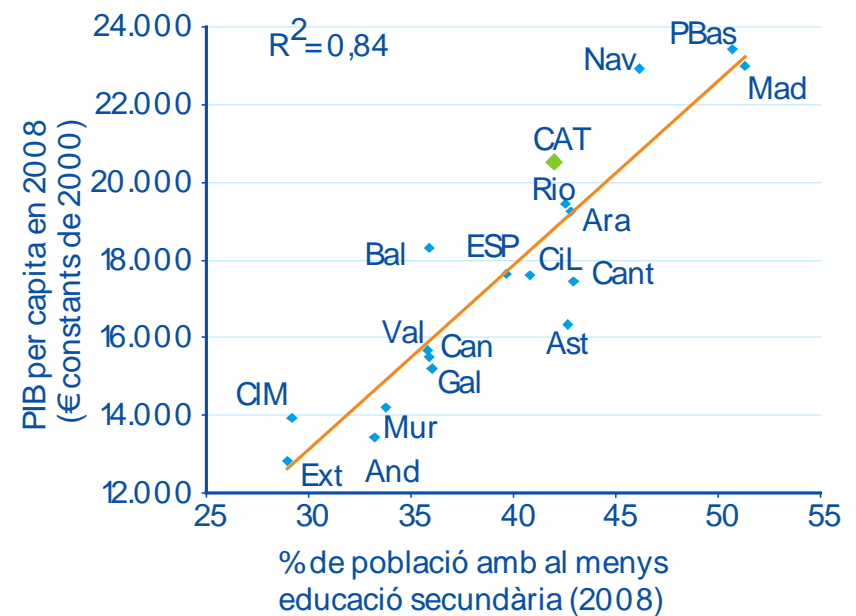
Recerca i Desenvolupament i PIB per capita relatiu

Font: BBVA Research a partir d'INE

Educació i PIB per capita

Font: INE, Ángel de la Fuente i BBVA Research

Situació Catalunya

Rafael Doménech | Economista en Cap, Economies Desenvolupades | 16 de juny de 2011